

Rovaniemi

Kaveriksi Kotopolulle –hanke Rovaniemellä 2007-2008 Tulokset

Kaveriksi kotopolulle -hanke

Lapin pääkaupunki – **ROVANIEMI** – kansainvälinen osaamisen ja kulttuurin keskus

Rovaniemi

Hankkeen kehittämät mallit

- Kotokaveritoiminta
 - Aktiivikaveri ja satunnainen kaveri
 - Tulkin käyttö kotokaveritoiminnassa
- Tervetulo toiminnat
 - Tervetulo päiväkoti
 - Tervetulo koulu
 - Tervetulo kurssi

Rovaniemi **Kotokaveri**

1. Kotokaveri on maahanmuuttajan kaveri, ei tukihenkilö, viranomainen tai huoltaja.
2. Kotokaverin vastuu kaveriperheestä ei ole lakiin perustuva. Lähimmäisen vastuu riittää.
3. Kotokaveri on vapaaehtoistyöntekijä joka määrittelee itse kuinka paljon hänellä on aikaa kotokaveritoimintaan.
4. Kotokaveri päättää mitä ja minkälaisia asioita tekee kotokaverina; yksi haluaa opettaa suomea, toinen ohjata liikunnassa, kolmas käyttää asioilla, neljäs käydä kylässä, viides laittaa ruokaa jne.
5. Kotokaveri on kuka tahansa meistä. Häneltä ei vaadita erityistaitoja tai ammatillista osaamista.
6. Kotokaveri saa tukea ja ohjausta kotokaveruuteensa ammattilaisilta.
7. Kotokaverilla on mahdollisuus käyttää tulkkia.
8. Kotokaveri voi lopettaa toiminnan niin halutessaan tai jäädä tauolle, mutta ilmoittaa siitä myös omalle kotokaveriperheelleen ja organisoivalle taholle.
9. Kotokaveri on luotettava, hän ei puhu kotokaveruuteen liittyvistä asioista ulkopuolisille henkilöille tai tahoille.
10. Kotokaveruus on mukavaa ja avartavaa yhteistä toimintaa!

Rovaniemi

Kotokaveritoiminta

Aktiivikaveri

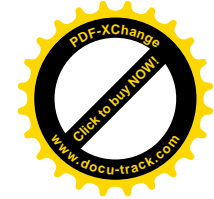
- Haluaa olla Kotokaveri yksittäiselle perheelle tai henkilölle
- Voi ja saa esittää toiveita kaveriperheestään ja niihin toiveisiin vastataan mahdollisuuksien mukaan
- Määrittelee itse omista lähtökohdistaan kuinka paljon voi antaa aikaa Kotokaveritoimintaan
- Voi toimia yhdessä parin kanssa
- Osallistuu työnohjaukselliseen purkupaikkaan säännöllisesti kuukausittain
- Saa jatkuvaa koulutusta ja tukea
- Voi osallistua halutessaan yhteisiin tapahtumiin
- Voi olla mukana myös satunnaisessa toiminnassa
- Kotokaveri esitellään pakolaisperheelle mahdollisimman pian perheen kuntaan saapumisesta
- Eryityisesti silloin kun perhe tulee hyvin erilaisista olosuhteista Suomeen, on kotokaveritoiminnan käynnistäminen varhaisessa vaiheessa tärkeää

Rovaniemi

Kotokaveritoiminta

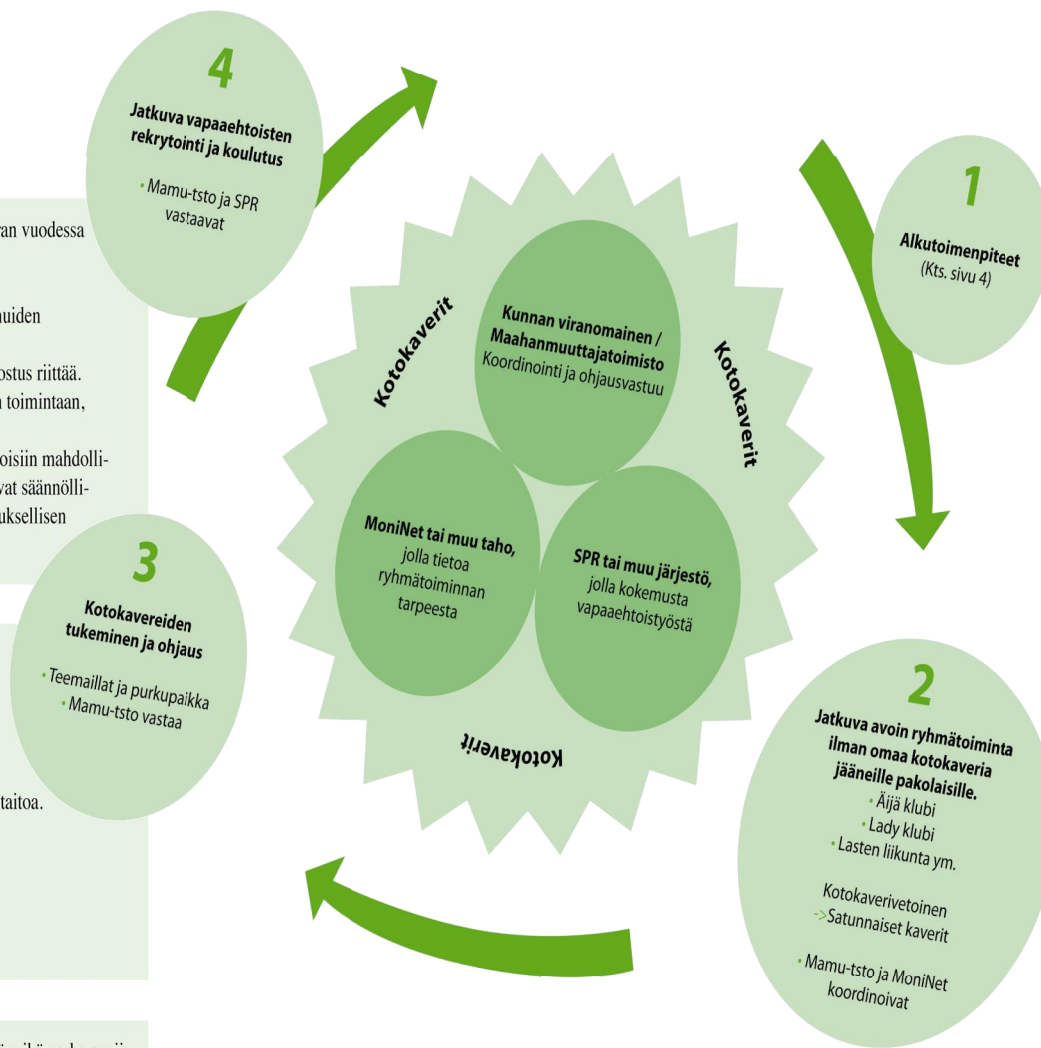
Satunnainen Kaveri

- Haluaa auttaa useita eri henkilöitä tai perheitä tarvittaessa tietyllä erityisalalla esim. Tietokoneiden kanssa, pyörän korjaus, huonekalujen kuljetus jne.
- Ei ole sitoutunut tietyn perheen tai henkilön kanssa toimimiseen
- Haluaa ohjata toiminnallista ryhmää esim. Miesten tai Naisten ryhmä, Liikunta, Lastenkerho, Suomenkieli
- Voi toimia yhdessä parin tai ryhmän kanssa
- Voi toimia saattajana
- Voi toimia satunnaisena kaverina "Projektiluontoisesti" esim. käsityöpaja, luontoretki jne.
- Ohjaa tai saattelee maahanmuuttajan olemassa oleviin kantaväestön harrastustoimintoihin esim. kansalaisopiston kurssille, KKI-toimintaan jne.
- Määrittelee itse omista lähtökohdistaan kuinka paljon voi antaa aikaa Kotokaveritoimintaan
- Saa jatkuvaa koulutusta ja tukea
- Voi halutessaan osallistua työnohjaukselliseen purkupaikkaan säännöllisesti kuukausittain.

Rovaniemi

<p>1. Kotokavereiden rekrytointi ja peruskoulutus (kerran vuodessa)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aktiivikaverit • Satunnaiset kaverit 	<ul style="list-style-type: none"> • Tehorekrytointi vuoden alussa, peruskoulutus kerran vuodessa keväällä helmi- ja maaliskuussa n. 5 tapaamista. • Aktiivikaverit = oma pakolaisperhe • Satunnaiset kaverit = ryhmämuotoinen toiminta muiden vapaaehtoisten kanssa • Kotokavereilta ei edellytetä erityisiä taitoja, kiinnostus riittää. Tarvittaessa henkilön voi ohjata ryhmämuotoiseen toimintaan, jos epäilee hänen voimavarojaan. • Koulutusvaiheessa pyritään tutustumaan vapaaehtoiisiin mahdollisimman hyvin. Koulutus, ohjaus ja seuranta jatkuvat säännöllisesti kerran kuukaudessa teemailtojen ja työohjauksellisen purkupaikan muodossa.
<p>2. Anonyymit tiedot kiintiöpakolaisista</p> <ul style="list-style-type: none"> • Priorsiointi ja arvio millaisia kotokavereita tarvitaan? <p>3. Pakolainen saapuu kuntaan</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tarpeenarvointi jatkuu <p>Onko erityistarpeita: perhetyötä tai tukihenkilö kotokaveritoiminnan lisäksi?</p>	<p>Kaikille pakolaisperheille ei todennäköisesti löydy omaa kotokavereita joten täytyy priorisoida tarve.</p> <p>Tuen tarpeeseen vaikuttavat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lähtömaa ja sen olosuhteet. • Pakolaisen koulutustausta, onko luku- ja kirjoitustaitoa. • Perhesuhteet, yksinhuoltajuus, pieniä lapsia ym. • Sairaudet ja liikuntarajoitteet ym. <p>Riittääkö perheelle pelkkä kotokaveri? HOX! Kotokaveri on kaveri, EI tukihenkilö!</p>
<p>4. Pakolaisperheiden ja kotokavereiden yhdistäminen</p>	<p>Viranomainen, SPR ja Kotokaveri miettivät yhdessä mikä perhe sopii hänelle. Kotokaverin toiveet kannattaa ottaa mahdollisuuksien mukaan huomioon, sillä se edesauttaa kotokaverin sitoutumista toimintaan.</p>

Rovaniemi

Tulkin käyttö Kotokaveritoiminnassa

Pakolaisen saapuessa uuteen kotimaahansa on edessä monia uusia asioita. Yksi merkittävä seikka on yhteinen kieli ympäröivän yhteiskunnan kanssa. Hankkeen aikana olemme huomanneet että Kotokaveritoiminnan yksi tärkeä piirre on ollut mahdollisuus tulkin käyttöön myös kotokaverin ja pakolaisen välillä. Alussa kun suomenkieltä tai muuta yhteistä kieltä ei ole, on vaikea toimia yhdessä vaikka halua olisikin. Rupatteleamalla tutustutaan toisiin ja voidaan sopia erilaisista asioista ilman väärinymmärryksen vaaraa.

Rovaniemi

Tulkin käyttö Kotokaveritoiminnassa

- Kotokavereille järjestetään koulutusta tulkin käytöstä. Heillä ei ehkä ole aiempaa kokemusta tai mielikuviakaan siitä miten tulkaustilanne etenee ja miten puhua, jotta tulkin olisi helppo kääntää asia ymmärrettävästi toiselle kielelle.
- Kaikki perheet ja kotokaverit eivät välttämättä koe tulkin käyttöä tarpeelliseksi missään vaiheessa, mutta mahdollisuus siihen tulee järjestää jokaiselle. Erityisesti tämä tulee huomioida kotokaverisuhteen alussa.
- Tulkkiaikaa tulisi varata kotokaveritoimintaan aina vähintään puolitoista tuntia kerrallaan. Toiminta ei ole viranomaisasioiden tulkkausta vaan keskustelua. Tulkkia varatessa tulee huomioida se että vapaaehtoiset käyttävät tulkkia yleensä ilta-aikaan.
- Kotokavereiden tulkki-illat sovitaan etukäteen ja niistä ilmoitetaan yhteisesti sähköpostilla kotokavereille. Ilmoitetuista ajoista kotokaverit varaavat itselleen ja kotokaveriperheelle sopivan ajan. Kotokaveri käyttää tulkkia itsenäisesti ja ilmoittaa aikaa varatessaan minne tulkin haluaa. Alkuvaiheessa kotokaveri on vetovastuussa tulkin varaamisesta. Myös pakolainen voi ilmoittaa haluavansa tulkin kotokaverikäyttöön.

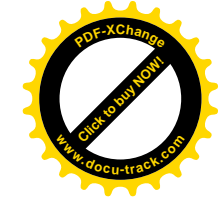
Rovaniemi

Tervetulo toiminnat

Tervetulo päiväkotii, Tervetulo kouluu, Tervetulo kurssi

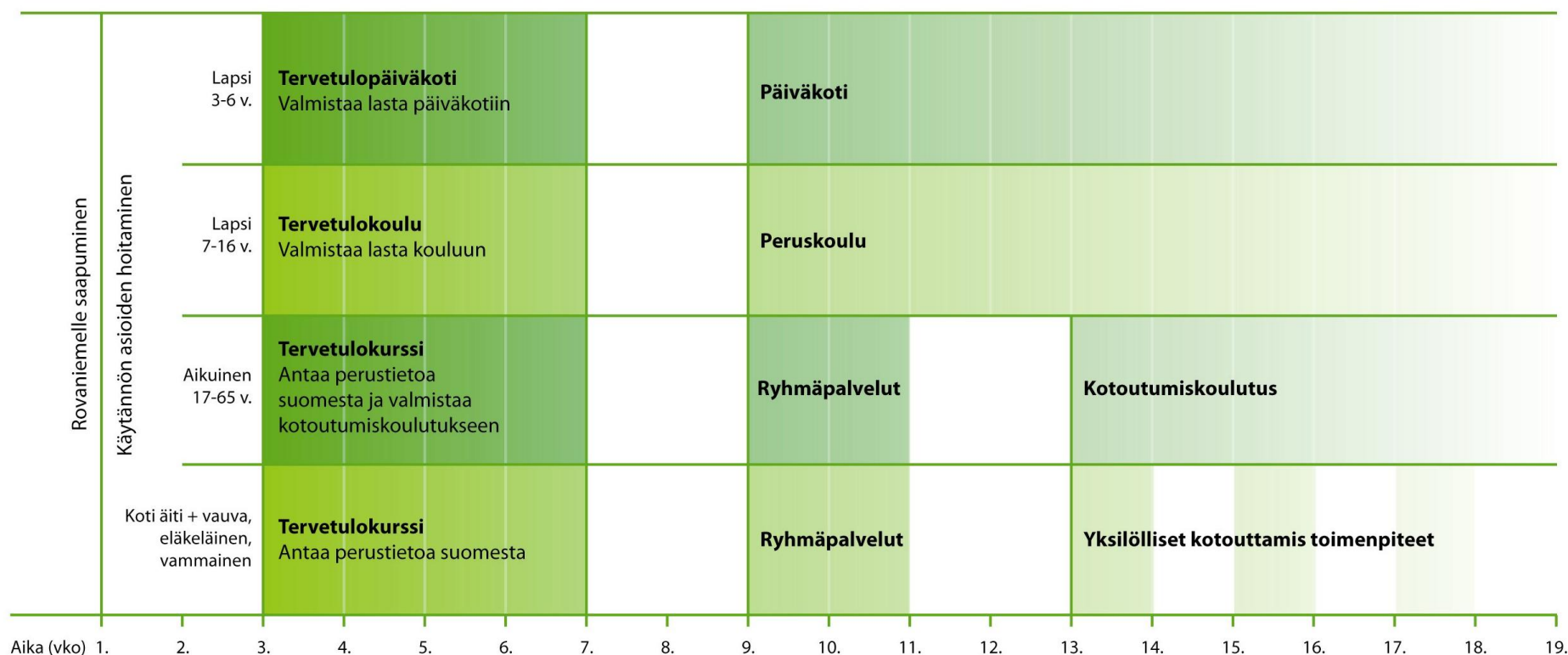
- Ensivaiheen kotouttamistoiminnat eli tervetulo toiminta alkavat kaikilla pakolaisperheen jäsenillä yhtäaikaaisesti.
- Toiminta valmistaa maahanmuuttajaa tuleviin toimintoihin (päiväkotii, koulu, kurssi).
- Toiminnat aloitetaan 2-4 viikon kuluessa kuntaan saapumisesta. Tavoitteena on että lapset pääsevät päiväkotii ja kouluun 2 kk:n kuluessa kuntaan saapumisesta ja aikuiset aloittavat kotoutumiskoulutuksessa ja yksilöllisissä kotouttamistoimenpiteissä 3 kk:n kuluessa.
- Myös työvoiman ulkopuolella olevat henkilöt; eläkeläiset, kotiäidit, vammaiset osallistuvat tervetulo toimintoihin sekä mahdollisuuksiensa mukaan yksilöllisiin kotouttamistoimenpiteisiin. Tervetulo toiminnat on suunniteltava niin, että myös pienten lasten äidit voivat osallistua toimintaan yhdessä vauvojen kanssa.

Rovaniemi

Tervetulo toiminnat

Rovaniemi

Muut hankkeen totuttamat toiminnot ja tapahtumat pakolaisille

- Kitarakurssi
- Noutokirpputori lahjoitustavaroille
- Tiedottavat teemaillat noin 4 kertaa vuodessa
- Retki Luulajaan Ruotsiin
- Nuorten aikuisten leiri
- Lasten leirit
- Lasten tilapäishoito kotona (kerho- tai harrastustoimintaan osallistuvalla yksinhuoltaja äidille)
- Kesäkoulu, -kerho ja -päiväkoti
- Ryhmäpalvelut
- Arjen suomi -kurssi
- Osaamis- ja voimavarakartoitus
- Kotiäitien aktivointi kurssi
- Eläkeikäisten aktivointi toiminta
- ATK-kurssi
- Naisten keskustelukerho
- Äijäklubi miehille
- Leivontakurssit
- Käsityökurssi
- Radio kerho ja Radio Globe toiminta (maahanmuuttajien omankielinen paikallisradio)
- Uimakoulut aikuisille ja lapsille
- Lasten ja nuorten jalkapallokerho

Rovaniemi

Muut hankkeen totuttamat toiminnot ja tapahtumat

Kotokavereille

- Peruskoulutus 15 tuntia
- Tiedottavat teemaillat noin kerran kuukaudessa
- Työnohjauksellinen purkupaikka kerran viikossa yhdelle neljästä ryhmästä
- Tulkkivälitys
- Tiedotus, ohjaus ja tuki

Kotokavereille ja pakolaisille yhdessä

- Yhdistämisjuhla
- Pikkujoulut
- Kevätjuhla
- Retket lähiympäristöön
- Teemaillat

Rovaniemi

Yhteistyökumppanit ja osarahoitajat

- Rovalan Setlementti ry. ja MoniNet
- Rovalan Setlementti ry. ja Rovala Opisto
- 4-H Lapin piiri
- MLL lapin piiri
- SPR Lapin piiri
- Rovaniemen seurakunta
- Rovaniemen äitiradio Oy, Iskelmä Rovaniemi
- Lapin TE-keskus
- Rovaniemen työvoimatoimisto
- Lapin lääninhallitus
- Rovaniemen ammattikorkeakoulu, sosiaalian koulutusohjelma

Rovaniemi

Projektin jälkeen

- Projektissa kehitetyt mallit jäävät työkaluiksi kaupungin maahanmuuttajatoimiston käyttöön
- Kotokaveritoiminta jatkuu viranomaisten ja kolmannen sektorin yhteistyönä